

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych
w Łambinowicach-Opolu

**Szkice
z dziejów obozów w Lamsdorf/Łambinowicach
Historia i współczesność
Zeszyt 4**

pod redakcją naukową Edmunda Nowaka

Opole 2010

Spis treści

Joanna Strzelczyk, Wojciech Szwed, <i>Klucznik. Zarys dziejów miejscowości</i>	7
Klucznik. An outline of the history of the place (Summary)	20
Klucznik (Kleuschnitz). Ein Abriss der Geschichte des Ortes (Zusammenfassung)	20
Zygmunt Pacia, <i>Lamsdorf – Gefangenen Lager 1917–1918</i>	
Wspomnienia wstępem i przypisami opatrzyła Violetta Rezler-Wasielewska	22
Lamsdorf – Gefangenen Lager 1917-1918	
The introduction and references to the memoirs by Violetta Rezler-Wasielewska (Summary)	43
Lamsdorf – Gefangenen Lager 1917 – 1918	
Einleitung und Anmerkungen zu den Erinnerungen von Violetta Rezler-Wasielewska (Zusammenfassung)	44
„Przecież te druty to taka zewnętrzna rzecz...” <i>Korespondencja Witolda Kuli do Jadwigi Zakrzewskiej-Tuszyńskiej</i>	
Listy wstępem i przypisami opatrzyła Renata Kobylarz	45
“These wires are such an external thing, are they not?”	
Witold Kula’s correspondence to Jadwiga Zakrzewska-Tuszyńska	
The introduction and references to the letters by Renata Kobylarz (Summary)	61
„Das Stacheldraht ist doch so eine äußerliche Sache“	
Briefe von Witold Kula an Jadwiga Zakrzewska-Tuszyńska	
Einleitung und Anmerkungen zu den Briefen von Renata Kobylarz (Zusammenfassung)	62
Edmund Nowak, <i>Obozy jenieckie w Lamsdorf 1939–1945.</i>	
<i>Wyniki najnowszych badań w archiwach moskiewskich</i>	63
The Prisoner-of-War camps in Lamsdorf 1939-1945.	
Results of the latest investigation at the archives of Moscow (Summary).....	83
Gefangenenlager in Lamsdorf 1939 – 1945.	
Ergebnisse neuester Untersuchungen in den Moskauer Archiven (Zusammenfassung)	83

Aleksander Klak, <i>Próba waloryzacji Pomnika Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach</i>	84
An attempt at valorization of the Monument of Martyrdom of Prisoners-of-War in Łambinowice (Summary)	100
Versuch einer Aufwertung des Denkmals des Martyriums der Kriegsgefangenen in Łambinowice (Zusammenfassung)	101
Joanna Strzelczyk, <i>Józef Władysław Kobylański i pasje jego życia</i>	102
Józef Władysław Kobylański and the passions of his life (Summary)	116
Józef Władysław Kobylański und die Leidenschaften seines Lebens (Zusammenfassung)	117
Renata Wilkoszewska-Krakowska, <i>Wzbogacamy zbiory. Nowe nabytki Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu</i>	118
We enrich our collections. New acquisitions of the Central Museum of Prisoners-of-War in Łambinowice-Opole (Summary)	134
Wir ergänzen unsere Sammlungen. Neuanschaffungen des Zentralen Kriegsgefangenenmuseums in Łambinowice-Opole (Zusammenfassung)	135
Anna Bereś, <i>Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu w opinii osób zwiedzających (wyniki badań socjologicznych)</i>	136
The Central Museum of Prisoners-of-War in Łambinowice-Opole in the opinions expressed by visitors to it (results of a sociological study) (Summary)	143
Das Zentrale Kriegsgefangenenmuseum in Łambinowice-Opole in der Meinung seiner Besucher (Ergebnisse soziologischer Untersuchungen) (Zusammenfassung)	143